

Komentari T-HT Grupe¹ na prijedlog Pravilnika o dodjeli adresa i brojeva, te na prijedloge Plana adresiranja i Plana numeriranja

Zahvaljujemo na mogućnosti komentiranja prijedloga Pravilnika o dodjeli adresa i brojeva, te na prijedloge Plana adresiranja i Plana numeriranja, te u nastavku navodimo komentare na pojedine odredbe predmetnih tekstova s prijedlozima izmjena.

I) Prijedlog Pravilnika o dodjeli adresa i brojeva (dalje: Pravilnik)

Članak 2. Pojmovi i značenja

Točka 4. – definicija pojma „Grupa“

Komentar: Nacrt Pravilnika definira pojam „Grupa“ kao: „*skup brojeva koji uključuje sve brojeve koji imaju isti broj znamenki i istu namjenu prema Planu numeriranja*“. Vodeći računa o pravilima koja nameće Plan numeriranja u pogledu broja znamenki za određene brojeve, nije jasno značenje pojma Grupa.

Prema Planu numeriranja moguće je imati brojeve iste namjene ali različitog broja znamenki (npr. usluge s dodanom vrijednosti s 4 i 6 znamenki), pa je pitanje da li bi se tada pod posebnom Grupom smatrala numeracija za usluge s dodanom vrijednosti duljine 4 znamenke, a posebnom Grupom numeracija s duljinom od 6 znamenki. Također nije jasno što bi se smatralo pod pojmom Grupa u pogledu Pozivnih brojeva posebnih službi i usluga iz Plana numeriranja.

Dodatno, nije jasno zašto se u „Šifrarniku“ navode samo neke Grupe brojeva, dok su u potpunosti izostavljeni, primjerice, Pozivni brojevi posebnih službi i usluga, Hitne službe te Usluge od društvenog značaja.

Prijedlog: pojasniti što se smatra pod pojmom „Grupa“ na način da predložena definicija bude u skladu s Planom numeriranja; u istom smislu izmijeniti i Šifrarnik.

Članak 4. Način primarne dodjele adresa i brojeva

Veličina bloka za određenu vrstu numeracije

Komentar: U stavku 1. članka 4. spominje se pojam „javno dostupne telefonske usluge“, te se utvrđuje veličina bloka brojeva koje se operatorima dodjeljuju za navedenu vrstu usluge. U stavku 2. istog članka navodi se iznimka od pravila iz stavka 1. dok se u stavku 4. istog članka, navodi da Agencija dodjeljuje sve ostale brojeve, dakle, sve skupine brojeva osim za brojeve koji su namijenjeni za „javno dostupne telefonske usluge“, pojedinačno primarnom dodjelom.

Međutim, Plan numeriranja ne poznaje pojam „javno dostupne telefonske usluge“ niti predviđa numeraciju koja je namijenjena za takvu vrstu usluga, pa je pitanje na koju se numeracijsku grupu

¹ T-HT Grupu čine HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., T-Mobile Hrvatska d.o.o. te Iskon Internet d.d.

odnosi pravilo o veličini blokova brojeva iz stavka 1. članka 4. nacрта Pravilnika. Stoga, a kako bi se izbjegle dvojbe kod buduće primjene ovog Pravilnika, predlažemo uskladiti nazivlje iz Pravilnika s klasifikacijom numeracije koju predviđa Plan numeriranja.

Pretpostavljamo da je namjera Agencije bila utvrditi pravilo iz stavka 1. članka 4. za *zemljopisne brojeve*, te iznimku iz stavka 2. ovog članka za *nezemljopisne brojeve*, vodeći računa da davatelji usluga s dodanom vrijednosti uglavnom trebaju manje blokove brojeva od 1000 brojeva. Napominjemo da primarna dodjela *zemljopisnih brojeva* u blokovima manjim od 1000 brojeva nije prikladna zbog tehničke nemogućnosti implementacije usmjeravanja malih blokova brojeva na centralama u nepokretnoj mreži.

Dodatno, prema dosadašnjoj praksi koja je bila definirana Pravilnikom o adresiranju i numeriranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknada te je implementirana u tehničke sustave operatora pokretnih mreža, Agencija je uz dodjelu pristupnog koda za pokretne elektroničke komunikacijske mreže dodjeljivala i cijeli raspon pretplatničkih brojeva koji slijede iza tako dodijeljenog pristupnog koda. Stoga, a kako ne vidimo razloga za promjenu postojeće prakse, predlažemo ovo pravilo uvrstiti u Pravilnik. Skrećemo pažnju da je prijedlog takve dopune i u skladu sa navedenim vrstama grupa u Šifrniku.

Prijedlog:

Gore uočeni problem moguće je riješiti na način da se u Pravilnik unesu sljedeće tri izmjene:

1. U stavku 1. sintagmu „javno dostupne telefonske usluge“ zamijeniti sintagmom „zemljopisne brojeve“.
2. U stavku 2. izbrisati riječi „Iznimno, od stavka 1. ovog članka“ te ispred riječi „brojeve“ dodati riječi „nezemljopisne“, te
3. Nakon stavka 5. dodati novi stavak 6. koji glasi:
„Primarnom dodjelom Agencija pojedinačno dodjeljuje pristupne kodove operatorima u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama pri čemu istodobno dodjeljuje i cijeli raspon pretplatničkih brojeva koji slijede iz tako dodijeljenog pristupnog koda.“

Podredno, ako se ne prihvati gore navedeni prijedlog, predlažemo da se točka 3. prihvati neovisno o prihvaćanju izmjena u točkama 1. i 2., te da se sukladno tome u članak 4. svakako doda novi stavak 6. kako je to gore navedeno.

Članak 4. stavak 4.

Komentar:

U stavku 3. članka 4. već je navedeno kako se adrese dodjeljuju pojedinačno primarnom dodjelom, te je stoga suvišno ponavljanje istog u ovom stavku. Također, predlažemo da se ovaj stavak 4. stavi ispred dosadašnjeg stavka 3. kako bi se zadržao slijed stavaka koji se odnose na dodjelu brojeva.

Prijedlog:

„Sve ostale brojeve, koji nisu obuhvaćeni stavcima 1. i 2. ovog članka, Agencija dodjeljuje pojedinačno primarnom dodjelom.“

Članak 4. stavak 5.

Ovaj stavak utvrđuje obvezu Agencije da prilikom primarne dodjele brojeva *osobito vodi računa da ne dodjeljuje brojeve koji imaju različit broj znamenaka, a jednaku prvu i drugu znamenku.*

Komentar: S obzirom da tzv. *preklapanje numeracije* predstavlja iznimno velik problem operatorima, predložimo stavak 5. izmijeniti na način da iz istoga bude jasno da Agencija neće ni u kojem slučaju dodjeljivati brojeve kod kojih se može javiti ovaj problem.

Dodatno, odredba iz stavka 5. ovog članka je korisna za buduće slučajeve, no smatramo potrebnim ovdje upozoriti da Agencija mora voditi računa da u slučaju prethodno donesenih odluka koje nisu u skladu s predmetnom odredbom, a koje su još uvijek na snazi, u najkraćem mogućem roku odredi zamjensku numeraciju.

Prijedlog: Predložimo izmijeniti stavak 5. članka 4. na način da glasi:

„U okviru primarne dodjele brojeva neće se dodjeljivati brojevi koji imaju različit broj znamenaka, a jednaku prvu i drugu znamenku.“

Dodatno, kao prijedlog rješavanja statusa postojećih odluka o primarnoj dodjeli numeracije koje su u suprotnosti sa stavkom 5. članka 4., predložimo ovo pitanje riješiti na način da se u glavi VI. Prijelazne i završne odredbe, u članku 13. doda novi stavak 2. koji glasi:

„U slučaju prigovora operatora upućenih Agenciji radi značajnijih tehničkih poteškoća ili poteškoća u osiguranju kvalitete usluga ili povećanja troškova uslijed odluka kojima su dodijeljeni blokovi koji imaju različit broj znamenki, a istovjetne prvu i drugu znamenku, Agencija će u roku od 30 dana od primitka prigovora operatora donijeti odluku o određivanju zamjenske numeracije, vodeći pritom računa o članku 4. stavku 5. ovog Pravilnika.“

Novi članak 5. - Implementacija primarne dodjele adresa i brojeva

Iza članka 4. predložimo umetanje novog članka 5. Implementacija primarne dodjele adresa i brojeva, tako da glasi:

- (1) Operator koji u svojoj mreži vrši implementaciju adresa i brojeva dodijeljenih primarnom dodjelom drugom operatoru, mora omogućiti njihovo korištenje u roku od 10 radnih dana od dana primitka zahtjeva operatora za implementaciju dodijeljenih brojeva.
- (2) Iznimno od stavka 2., ukoliko nema tehničkih mogućnosti za implementaciju, operator je dužan o tome bez odgađanja izvijestiti podnositelja zahtjeva za implementaciju brojeva.

Obrazloženje:

Uvažavajući veličinu i složenost T-HT-ove mreže, smatramo da je potrebno predvidjeti realan vremenski rok u kojem bi bilo moguće izvršiti implementaciju adresa i brojeva te uočiti eventualne tehničke nemogućnosti koji istu priječe, a za koji smatramo da iznosi najmanje 10 radnih dana.

Ovime bi se spriječili nerazumni zahtjevi za implementaciju dodijeljene numeracije u rokovima koji nisu tehnički ostvarivi.

S obzirom na gore navedene prijedloge, dosadašnji članci 5., 6., 7., 8. postaju članci 6., 7., 8., 9., dosadašnji članak 9. Plan adresiranja i plan numeriranja, postaje članak 10., dosadašnji članak Popis adresa i brojeva, također označen kao članak 9, postaje članak 11., a dosadašnji članak 10. postaje članak 12.

Članak 5. stavak 2. (novi članak 6. stavak 2.) Sekundarna dodjela adresa i brojeva

Komentar:

Podržavamo primjenu osnovnih načela transparentnosti, objektivnosti, ravnopravnosti i nepristranosti. Međutim, ista su u prvom redu primjenjiva u odnosu između Agencije i operatora (primarna dodjela) ili operatora međusobno (prijenos prava na uporabu adresa i brojeva). U odnosu prema krajnjim korisnicima transparentnost, objektivnost i nepristranost ne bi smjeli biti upitni, međutim kada bi se načelo ravnopravnosti striktno tumačilo tada bi njegova primjena mogla predstavljati ograničenje za krajnjeg korisnika, posebno u slučaju kada postoji dovoljan broj raspoložive numeracije.

Stoga molimo obrazloženje Agencije što bi značila primjena načela ravnopravnosti pri sekundarnoj dodjeli, odnosno predložimo brisanje navedenog načela. U tom smislu smatramo kako je u Zakonu u članku 69. stavak 4. korišteno prikladnije načelo „jednake dostupnosti odgovarajućeg broja adresa i brojeva svim operatorima i korisnicima usluga“ pa predložimo isto utvrditi i u Pravilniku.

Prijedlog:

Predlaže se u odredbi članka 5. stavak 2. (novi članak 6. stavak 2.) izbrisati riječ „*ravnopravnosti*“ i iza riječi „*nepristranosti*“ dodati riječi „*jednake dostupnosti odgovarajućeg broja adresa i brojeva svim operatorima i korisnicima usluga*“

Članak 7. stavak 1. (novi članak 8. stavak 1.) Prijenos prava na uporabu adresa i brojeva

Komentar:

Predlaže se uskladiti terminologiju s terminologijom koja se koristi u članku 74. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

Prijedlog:

Predložimo promjenu odredbe članka 7. stavka 1. na način da se iza riječi „*zahtjevima*“ dodaju riječi: „*za davanje suglasnosti na.*“

Članak 9. stavak 2. (novi članak 10. stavaka 2) Plan adresiranja i Plan numeriranja

Komentar:

Skrećemo pažnju da sukladno članku 69. stavku 4. Zakona, Plan numeriranja ne sadrži popis brojeva nego navodi principe prema kojima se brojevi dodjeljuju i/ili koriste. Stoga nam je nejasna odredba ovog stavka kojom je propisano da Plan numeriranja „sadržava brojeve“.

Također, prema predloženom Planu numeriranja određeni kodovi ili pretplatnički brojevi mogu imati različitu duljinu, te stoga nije jasno kako je taj prijedlog usklađen s predloženim stavkom Pravilnika.

Prijedlog:

Potrebno obrazložiti odredbe članka 9. stavka 2. te isti uskladiti sa člankom 69. stavaka 4. Zakona o elektroničkim komunikacijama.

Članak 10. (novi članak 12) Provjera načina uporabe brojeva

Prijedlog:

S obzirom da se u Šifrniku u Dodatku 3. Pravilnika navode i određene adrese potrebno je prilagoditi terminologiju ovog članka na način da se u cijelom članku navede „provjera načina uporabe adresa i brojeva“, ili da se iz Šifrnika izbrišu kratice adresa.

Također u stavku 6. predlažemo izmijeniti pojam „revizije“ s pojmom „provjere načina uporabe adresa i brojeva“ radi usklađivanja s korištenom terminologijom i usklađivanjem s člankom 12. Zakona.

Članak 13. – Propis koji prestaje važiti

Prema ovom članku, nakon stupanja na snagu nacrtu Pravilnika i dalje će ostati na snazi dio trenutno važećeg Pravilnika o numeriranju i adresiranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknade (Narodne novine br. 177/03, 108/05) koji se odnosi na plaćanje naknada za uporabu adresa i brojeva.

Skrećemo pozornost da je upravo taj dio trenutno važećeg pravilnika suprotan novom Zakonu o elektroničkim komunikacijama (dalje u tekstu: Zakon), s obzirom da novi Zakon predviđa dvije naknade koje se plaćaju za korištenje dodijeljenih adresa i brojeva, umjesto trenutno primjenjive jedinstvene naknade, i to:

1. naknadu u svrhu podmirivanja troškova Agencije nastalih u upravljanju adresnim i brojevnim prostorom, koja se utvrđuje pravilnikom koji donosi Vijeće Agencije, te
2. naknadu za pravo uporabe adresa i brojeva, koja se utvrđuje pravilnikom koji donosi nadležni ministar.

Dodatno, trenutno važeći Pravilnik utvrđuje visinu naknade i način plaćanja ovisno o vrsti brojeva, pa tako predviđa posebnu naknadu za „javne govorne usluge u nepokretnoj mreži“, za „usluge s niskom vrijednosti“, itd. Međutim, prijedlog Plana numeriranja ne klasificira numeraciju na navedeni način te ne poznaje posebnu numeraciju za „javne govorne usluge“, odnosno za „usluge s niskom vrijednosti“ s obzirom da je isti usklađen sa Zakonom o elektroničkim komunikacijama pa je i zbog ovoga moguće očekivati dvojbe kod buduće implementacije spomenutog dijela važećeg Pravilnika.

Dakle, pravila o načinu plaćanja i visini naknade za numeraciju koja su trenutno na snazi nisu u skladu s novim Zakonom niti su u skladu s prijedlogom Plana numeriranja te stoga nije jasno radi čega se iste ostavljaju na snazi.

Prijedlog:

Predlažemo jednu od sljedeće dvije mogućnosti:

1. ovim Pravilnikom urediti pitanja naknade za uporabu adresa i brojeva koja su u nadležnosti Agencije (naknada pod točkom 1. gore), ili
2. u Pravilniku predvidjeti privremena pravila u pogledu plaćanja naknade za numeraciju koja će vrijediti do donošenja odgovarajućih propisa sukladno Zakonu.

Dodatak 3.

Točka 1. Komentar: Predlažemo usklađivanje s terminologijom koja se koristi u obrascima u dodacima 1. i 2. Također skrećemo pažnju na svrhu ovog obrasca koja je opisana u članku 10. Pravilnika.

Prijedlog:

Predlažemo da se odredba točke 1. izmijeni na način da se riječi „*podnositelja zahtjeva*“ zamijene sa riječi „*operatora*“.

Točka 2. Komentar: Vidi obrazloženje uz točku 1. ovog dodatka.

Prijedlog:

Predlažemo brisati u trećem stupcu obrasca riječi „*koji podnosi zahtjev*“, te u četvrtom i petom stupcu zamijeniti riječi „*podnositelj zahtjeva*“ sa riječi „*operator*“.

Šifarnik – Komentar: Nedostaje opis i definicija skraćenice CUG (closed user group)- zatvorena korisnička skupina

II) Prijedlog Plana adresiranja

U Planu adresiranja potrebno je navesti puni naziv i objasniti značenje pojmova koji se navode samo kao skraćenice (CUG, ISPC, MNC, NSPC), a što trenutno nedostaje u nacrtu Plana adresiranja.

3. Kodovi pokretnih mreža (MNC)

Komentar: Za označavanje terminalnih uređaja u pokretnim mrežama se koristi IMEI, te s obzirom na navedeno predlažemo izmjenu u ovoj točki kako je navedeno. Nadalje, predlažemo izmjenu pojma „*telekomunikacijske*“ na način da se ista uskladi u navedenoj rečenici ali i ostatku teksta Plana adresiranja s pojmovima koji se koriste u Zakonu o elektroničkim komunikacijama.

Prijedlog:

Predlažemo da se početak druga rečenica mijenja na način da ista glasi „... *Namjena međunarodne oznake pokretnog pretplatnika (IMSI) je jedinstveno međunarodno označavanje pokretnih korisnika u javnim pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama.*“

III) Prijedlog Plana numeriranja

- U članku 1. Međunarodni broj, nakon slike 1. Struktura međunarodnog broja, nije naveden kod zemlje koji se odnosi na RH, te predlažemo da se umetne kod za RH;
- Kod slike 4. Struktura nacionalnog broja za usluge s dodanom vrijednosti bez oznake tarife u pretplatničkom broju, predlažemo brisati odredbu da se pretplatnički broj može sastojati od 7 znamenki, budući da je isto u neskladu s odredbom koja navodi da pretplatnički broj može imati 4 ili 6 znamenki
- Na slici 4b. je navedeno kako oznaka davatelja usluge može imati 2 i 3 znamenke. S obzirom da je u tekstu ove točke navedeno kako „druga i treća znamenka pretplatničkog broja predstavlja oznaku davatelja usluga pristupa Internetu“ pretpostavljamo kako se u tablici htjelo reći da druga i treća znamenka predstavljaju oznaku davatelja usluga, odnosno da se radi o 2 znamenke oznake. Osim navedenog usklađenja predlažemo usklađivanje i sa Zakonom o elektroničkim komunikacijama prema kojem su dosadašnji davatelji usluga pristupa Internetu sada operatori.
- Članak 2.2. - s obzirom da nije izričito navedeno u kojem slučaju je duljina pretplatničkog broja 6 ili 7 znamenaka, za razliku od opisa nacionalnog broja u javnoj nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži, mišljenja smo kako je namjera bila omogućiti operatorima, ali i Agenciji određenu razinu fleksibilnosti pri planiranju i korištenju numeracijskih resursa. Stoga, smatramo ograničavajućim, pa i kontradiktornim, navođenje u točki 2. Nacionalni broj, kako duljina nacionalnog broja u RH iznosi 9 znamenaka. Naime, ako je intencija omogućiti operatoru dodjelu i korištenje troznamenkastog pristupnog koda, a pri tome operator prema navedenom u ovom dijelu Plana numeriranja nije dužan tražiti prethodno odobrenje za korištenje 7 znamenkastog pretplatničkog broja, u konačnici bi zbog ukupne duljine nacionalnog broja od 10 znamenaka i međunarodnog broja od 13 znamenaka ipak trebao tražiti posebno odobrenje Agencije
- Članak 3. Podržavamo prijedlog Agencije da se kratki kodovi mogu koristiti od strane operatora bez odluke nadležnog regulatornog tijela o dodjeli kako je to navedeno u Prijedlogu izmjene Plana numeriranja.
- Članak 3. „Pozivni brojevi posebnih službi i usluga (kratki kodovi)“ potrebno je razjasniti nesklad između odredbi koje navode da su kratki kodovi koji započinju sa znamenkama 51, 58 i 59 rezervirani za nove usluge te odredbi koje navode da kratki kod za prvu znamenku ima 1 ili 9, budući da se u tom slučaju kratki kodovi 51, 58 i 59 ne bi smjeli koristiti
- U poglavlju II. Usluge s dodanom vrijednosti smatramo da je numeracija usluga namijenjenih djeci te usluga neprimjerenih za djecu neprikladna budući da se nalazi preblizu na tastaturi, jer se radi u uzastopnim brojevima (64 i 65). Stoga predlažemo da se napravi jasnije razlikovanje, odnosno da se za ove potrebe odrede udaljeni brojevi kako bi se djecu zaštitilo od mogućnosti da omaškom pristupe neprimjerenom sadržaju.
- U poglavlju II. Popis nacionalnih brojeva, pozivni brojevi posebnih službi i usluga, za određene brojeve iz Plana numeriranja utvrđen je u fusnoti *** *prijelazni period od godinu*

dana od dana donošenja Plana numeriranja za prelazak s postojeće numeracije na pripadajuću (adekvatnu) numeraciju. Međutim, značenje ove napomene nije jasno s obzirom da Plan numeriranja ne navodi koja bi to „pripadajuća (adekvatna) numeracija“ bila niti daje bilo kakve naznake načina na koji će se konkretna numeracija mijenjati. S obzirom da nemamo saznanja o načinu na koji će tako označenu numeraciju trebati mijenjati (podsjećamo da se pod označenim brojevima nalaze i brojevi 981 (opće informacije) te 988 (obavijesti o telefonskim brojevima)), nismo u mogućnosti komentirati ni izvedivost promjene numeracije ni prikladnost ostavljenog roka.

- U poglavlju II, predlažemo dvoznamenkaste pozivne brojeve za točno vrijeme (95) i predaju brzojava telefonom (96) izmijeniti na način da se ispred tih brojeva doda znamenka „1“ da bi se mogli izravno birati iz svih mreža bez potrebe biranja posebnih pred-brojeva.
- U poglavlju II. Područje dodijeljenih nacionalnih brojeva, tablica Pozivni brojevi posebnih službi i brojeva - Podržavamo predloženu izmjenu dvoznamenkastih pozivnih brojeva hitnih službi.